

**БЛЕНДИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЕТИМОЛОГІЯ,
МОРФОЛОГІЯ, СЕМАНТИКА
(на матеріалі текстів галузі моди)**

Бондаренко О.М., доцент, Приходько Е. С., студентка

Запорізький національний технічний університет

Телескопія є одним з найпопулярніших засобів створення нових слів англійської мови, але лексика галузі моди опинилася поза увагою дослідників. Автори розглядають засоби створення телескопізмів цієї галузі та аналізують ті ознаки, що є визначальними на морфологічному та семантичному рівнях мови. Для кращого розуміння семантики та будови слів автори досліджують також етимологію складових елементів новоутворень.

Ключові слова: бленд, телескопія, етимологія, семантика, морфологія, галузь моди, словотворення.

Бондаренко Е.Н., Приходько Е. Телескопизмы индустрии моды в английском языке: этимология, морфология, семантика / Запорожский национальный технический университет, Украина.

Ключевые слова: бленд, телескопия, этимология, семантика, морфология, индустрия моды, словообразование.

Bondarenko O., Prikhodko E Blends in English: etymology, morphology, semantics (based on the fashion industry texts).

The paper deals with structural and semantic characteristics of fashion industry blends. There is a great number of scholars who have investigated the terminology and the processes of word formation the attention being given to the IT-industry and advertisement terms. Such interest is triggered by an enormous quantity of new blends just in these industries. Paradoxically, fashion industry blends happen to be practically unknown to scholars, though these new words are quite interesting for research .Fashion industry onrush results in appearance of new words which are not always easy to understand and translate. New words appear every day so the process of linguistic research continues. So we consider it will be relevant to highlight the main peculiarities of fashion industry blends. The authors draw attention to morphological ways of word formation such as affixation, word-formation and cutting. Insight into etymology of words is necessary, because borrowing from other languages is also considered as a way of lexical enrichment. The analysis of fashion industry terminology proves the language system uses the traditional ways of word formation for easiness of comprehension. The most common structural types of blend formation are presented in the

paper. Though different parts of speech are used as noun phrase constituents, noun - noun constructions dominate. For right understanding of blends the order of elements and interlinks among them are not to be underestimated. The paper provides insights into peculiarities of fashion industry lexicon on morphological and semantic levels, because the knowledge of structural and semantic features of new terms helps make their adequate comprehension. Profound researches of fashion industry words characteristics are up-to-date because the process of new nomination goes on.

Keywords: blend, blending, etymology, semantics, morphology, fashion industry, word formation.

Сучасна англійська мова постає як продукт тривалого історичного розвитку, в процесі якого вона зазнала різнобічних змін, обумовлених різними причинами. Слова іншомовного походження пройшли довгий шлях асиміляції та продовжують свій розвиток, утворюючи нові слова, поняття та значення, в тому числі бленди. Наслідком розвитку сучасної англійської мови є не лише значне кількісне зростання словникового складу, а й якісні зміни у шляхах, способах та засобах утворення нових лексичних одиниць [1, с. 16].

У лінгвістичних дослідженнях останніх років усе більше уваги приділяється телескопії як “одному з найпродуктивніших способів англійського словотворення” [2, с. 13 - 19]. В останні десятиліття кількість телескопізмів у англійській мові постійно зростає, більшість із них стає невід’ємною частиною словника англійської мови [3, с. 190].

Основна частина сучасних досліджень охоплює такі галузі, як сфера інформаційних технологій і реклама, тому що саме в цих галузях утворюється найбільша кількість телескопічних новоутворень. Завдання цієї статті – простежити етимологію блендів у галузі моди та дослідити їх структурні особливості. Нажаль, лексикон цієї галузі людської діяльності опинився практично поза увагою дослідників.

Надзвичайно популярна сьогодні телескопія не є новим процесом у мові. Бленди були зафіксовані в латинській та грецькій мовах, а також у

санскриті, але найбільш поширене це явище саме у германських мовах [4, с. 54].

Ті зміни, які англійська мова зазнала у зв'язку із запозиченнями з давньоверхньонімецької, італійської, латинської, голландської, шведської, датської, саксонської, шотландської мов збагатили її словниковий склад. Слово *floor* має протогерманське коріння *floruz*. Слово *wardrobe* асимілювалось від французького *wardereube*, проте бленд *floordrobe* органічно ввійшов в англійську мову.

Простежимо етимологію бленду *shoefiti*: елемент *shoe* походить від протогерманського *skokhaz* (споріднене до старонорвезького *skor*, датського і шведського *sko*, сторофранцузького *skoch*, саксонського *skoh*, староголандського *scoe*, в процесі розвитку асимілювалось до *schoen* і в німецького змінювало свою форму від *scuoh* до *schuh*). Елемент *graffiti* має походження від італійського *graffio* і грецького *graphein*.

Французький префікс *des-* з негативним значенням є в складі багатьох французьких слів, наприклад: *destachier*, з часом асимільованого до *détacher*, увійшло в англійську як *detach* із значенням «розділяти». Після змін з'явився бленд *detachable* із значенням «змінний, відокремлюваний (про комір)». У бленді, який створено останнім часом, префікс *de-* виконує таку ж саму роль: *dejab* (*to stop wearing hijab*). Завдяки прозорості семантиці префікса це слово дало численні похідні, що свідчить про його асиміляцію в мові: *dejabbing*, *dejabber*, *dejabby*.

Розглянемо групу новітніх блендів з точки зору їх структури: *camikini* < *camisole* + *bikini* – камікіні (різновид жіночого купального костюма, що складається з плавок і відкритого ліфа, не доходить до лінії талії); *burkini* < *burqa* + *bikini* – буркіні (купальний костюм для мусульманок); *tankini* < *tank top* + *bikini* – танкіні (закритий жіночий купальник). При утворенні декількох слів морфема – *kinі* не змінюється, тому що завдяки унікальній морфемі з єдиним значенням семантика нового слова не спотворюється, полегшуючи сприйняття значення нового слова.

Тією ж логікою скористався автор слова *sockmageddon* < *socks* + *Armageddon* - напружена тяганина із пранням, складанням, або спаровуванням шкарпеток. Слово *sock* втратило тільки показник множини, а слово *Armageddon* настільки унікальне, що навіть в усіченому вигляді легко піддається реконструкції. У результаті дослідження механізмів утворення телескопізмів можна виділити декілька структурних моделей.

Утворення слів за моделлю $ab+cd \rightarrow ad$ спостерігається у таких випадках: *beautility* < *beauty* + *utility* – краса і практичність; *crocogator* < *crocodile* + *alligator* – крокодил та алігатор (про матеріал виробу); *snazzy* < *snappy* + *jazzy* – яскравий та стильний; *mirdle* < *man* + *girdle* – коригувальна білизна; *smash* < *smack* + *mash* – дрібні клаптики; *magalogue* < *magazine* + *catalogue* – поєднання журналу та каталогу.

Іншою продуктивною моделлю формування блендів є $ab+cd \rightarrow abd$ – злиття повної форми першого слова з кінцевим “уламком” другого слова. Наприклад: *fashionable* < *fashion* + *capable* – модний; *adjustable* < *adjust* + *capable* – що регулюється, пристосовується (про комір, рукава); *breathable* < *breath* + *capable* – тканина, яка дихає; *masstige* < *mass* + *prestige* - поєднання в одязі ексклюзивних речей зі звичайною продукцією масового виробництва; *he-vage* < *he* + *cleavage* - розстібнутий гудзик на грудях (у чоловіків); *manscaping* < *man* + *landscaping* - стрижка волосся на чоловічому тілі; *floordrobe* < *floor* + *wardrobe* – купа скинутого одягу на підлозі; *shoefiti* < *shoe* + *graffiti* - одна або більше пар взуття, що зв'язані разом шнурками, які висять поруч з лініями електропередач.

Не менш продуктивною є ще одна модель утворення блендів – $ab + cd \rightarrow acd$ – злиття апокопи першого слова з повною основою другого, наприклад: *moccasin* < *mocha* + *casing* – мокасин; *jumpsuit* < *jumping* + *suit* – комбінезон; *pantie* < *pantaloons* + *tie* – штанці рейтузи зі стягуючим ефектом; *V-neck* < *vee* + *neck* – трикутний виріз; *mid-boot* < *middle* + *boot* – бот з середніми халявами; *minilug sole* < *minimal* + *lug sole* – тонка підошва з мінімальними виступами; *inlay* < *inside* + *lay* – прокладка (внутрішня); *insole* < *inside* + *sole* – устілка.

Складноскорочені слова можуть утворюватися шляхом складання початкових елементів словосполучень, тобто за моделлю $ab + cd \rightarrow ac$, наприклад: *Velcro* < від французького *vel(ours)* + *cro(ché)* – застібка-липучка; *D&G* < *Dolce & Gabbana* – Дольче & Габбана; *YSL* < *Yves Saint Laurent* – Ів Сен-Лоран; *LV* < *Louis Vuitton* – Луї Віттон; *RC* < *Roberto Cavalli* – Роберто Каваллі; *H&M* < *Hennes & Mauritz* – від шведського «для неї та для нього».

Інколи зустрічаються нестандартні способи утворення нових слів, наприклад за моделлю $ab + cd = acb \rightarrow transwestite$ < *transvestite* + *western* – людина, яка приміряє образ ковбоя. На нашу думку, це пояснюється унікальною семантикою першого компоненту нового слова.

Таким чином, за останні десятиліття телескопія стала одним із провідних способів словотвору, утворивши велику кількість слів, що увійшли до словникового фонду. Головними продуктивними моделями створення блендів у сучасній англійській мові є: 1) $ab+cd \rightarrow ad$; 2) $ab+cd \rightarrow abd$; 3) $ab + cd \rightarrow acd$; 4) $ab + cd \rightarrow ac$. Під час утворення блендів може відбуватися не лише універбація значень вихідних лексем, а й певні семантичні модифікації: додавання, перенесення, переосмислення значень. Вони спрощують розуміння, сприйняття реципієнта (навіть на асоціативному рівні). Бленди утворювалися ґрунтуючись на повній буквеній та звуковій сумісності, щоб в результаті утворилось слово, яке має сенс і легко вимовляється. Морфологічна мотивація допомагає легко розуміти значення навіть невідомого слова, якщо ми знаємо, що означають складові цього слова.

На відміну від інших способів словотворення, словотвірною одиницею тут є не основа, а її довільний фрагмент. Такий фрагмент не існує в мові, а з'являється тільки у момент творення слова, що пояснює відсутність єдиної словотворчої моделі. Основні прийоми зводяться до двох - з'єднання (амальгамування) фрагментів основ і власне злиття фрагментів. На першому місці завжди стоїть частка домінуючого слова, яка містить у собі головну інформацію або особливість новоствореного слова. В більшості випадків

скорочується друга частина слова, а при перетворенні слова опираються на більш відповідне звучання і значення, поєднання букв-звуків і сенс.

Безумовно, з розвитком суспільства та індустрії моди будуть з'являтися нові лексичні одиниці. Спираючись на тенденцію економії мовних засобів, можна стверджувати, що переважна кількість нових номінацій буде створена за допомогою телескопії. Тому вважаємо перспективним напрямом наших подальших студій дослідження механізмів формування нових дериваційних елементів на базі телескопічних одиниць.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аракин В.Д. История английского языка / В. Д. Аракин. – М. : Высшая школа, 1968. – 420 с.
2. Беляева Т. М. Словообразовательная потенция, валентность и активность глагольных основ в английском языке : автореф. докт. диссертации / Т. М. Беляева. — Л.: 1974. — 34 с.
3. Зацний Ю. А. Шляхи і способи збагачення сучасної розмовної лексики англійської мови / Ю. А. Зацний // Нова філологія. – Вип. 34. – Запоріжжя : ЗНУ. – 2009. – С. 189–195.
4. Кулинич М. А. Телескопное словообразование как источник неологизмов (на материале английского и русского языков) / М. А. Кулинич // Системные связи в лексике и грамматике германских языков. – Самара, 1991. – С. 13-19.

REFERENCES

1. Arakin V.D. Istorija anglijskogo jazyka / V. D. Arakin. – M. : Vysshaja shkola, 1968. – 420 s.
2. Beljaeva T. M. Slovoobrazovatel'naja potencija, valentnost' i aktivnost' glagol'nyh osnov v anglijskom jazyke : avtoref. dokt. dissertacii / T. M. Beljaeva. — L.: 1974. — 34 s.

3. Zacnyj Ju. A. Shljahy i sposoby zbagachennja suchasnoi' rozmovnoi' leksyky anglijs'koi' movy / Ju. A. Zacnyj // Nova filologija. – Vyp. 34. – Zaporizhzhja : ZNU. – 2009. – S. 189–195.

4. Kulinich M. A. Teleskopnoe slovoobrazovanie kak istochnik neologizmov (na materiale anglijskogo i russkogo jazykov) / M. A. Kulinich // Sistemnye svjazi v leksike i grammatike germanskih jazykov. – Samara, 1991. – S. 13-19.